

De componist wel en de muzikant niet

In de digitale wereld krijgen componisten en tekstschrijver via Buma/Stemra een vergoeding, maar muzikanten zijn weer eens het kind van de rekening. Zij krijgen weinig tot niets: de Auteursrechtlijn heeft de vergoedingsregeling die voor de radio en de kroegen geldt buiten werking gesteld voor digitaal en on demand gebruik via streamingdiensten, zoals Spotify. Tekst: Wisso Wissing

“De sterke groei in inkomsten van streamingdiensten lijkt de verhalen van artiesten tegen te spreken die hun muziek niet op diensten als Spotify willen hebben omdat ze hiermee te weinig zouden verdienen”, aldus de Telegraaf op 10 augustus jl. Vaak wordt vergeten dat, zoals het recente SEO onderzoek ‘Digitale Drempels’ al aangeeft, streamingdiensten als Spotify geen contracten sluiten met individuele artiesten, maar met labels. De artiest moet dan in de contractonderhandelingen met het label zien te bedingen dat het label hem/haar laat meedelen in die internetopbrengsten. Aangezien labels vaak grote ondernemingen zijn en tegelijkertijd ook de opdrachtgever van de artiest, laat de uitkomst zich raden.

Dat hebben die labels aan het begin van deze eeuw goed voor zichzelf geregeld. Toen de Auteursrechtlijn van 2001 tot stand kwam, wilden platen- en filmaatschappijen zelf kunnen beslissen over het gebruik van hun producties op het internet. Onder druk van hun machtige lobby, werd in de Auteursrechtlijn opgenomen dat voor het gebruik op internet een ‘individueel verbodsrecht’ geldt. De platenlabels zorgden er vervolgens voor dat de artiest zijn/haar individuele recht aan hen overdroeg, waardoor streamingdiensten dus kunnen volstaan met toestemming van het label, namens de artiest. Dit individuele verbodsrecht is te onderscheiden van een collectief beheeroplossing, waarbij de uitvoerende kunstenaar of producent het gebruik niet

meer kan verbieden, mits er een vergoeding voor het gebruik wordt betaald. Die vergoeding wordt dan aan een centrale organisatie, die door de overheid wordt aangewezen, betaald en onder rechthebbenden verdeeld. Zo’n systeem geldt bijvoorbeeld voor het draaien van muziek in kroegen; zolang de kroeg maar aan SENA betaalt, kunnen musici en platenproducenten dit gebruik niet verbieden. Dat model geldt dus helaas niet voor het gebruik op internet.

\$0,00029
X 4.000.000 = MINIMUMLOON

Omdat Buma/Stemra – overigens al voordat het internet ontstond –, over die ‘individuele’ internetrechten van componisten beschikt, moeten streamingdiensten wel toestemming aan Buma/Stemra vragen en daarvoor een vergoeding betalen. Buma/Stemra is verplicht

die vergoeding onverkort door te betalen aan componisten. Uit een recente publicatie door The Cynical Musician blijkt dat artiesten echter aan het kortste eind trekken als het gaat om het muziekgebruik in Spotify. Voor de artiest levert elke stream van een nummer gemiddeld \$0,00029 op, wat betekent dat zijn track ruim 4 miljoen keer in een maand zal moeten worden gestreamd om de Amerikaanse minimumloonnorm te bereiken.

Hier zal dus het een en ander moeten worden rechtgezet, waarbij een belangrijke rol is weggelegd voor de collectieve beheersorganisatie voor uitvoerende kunstenaars, NORMA.